

høver at indhente nye Oplysninger, hvilket tager lang Tid. Selv om man gør Arbejdet godt, maa Udvalget derfor sikkert forholdsvist hurtigt kunne faa Sagen gjort færdig. Jeg beder om, at man ikke vil bære sig ad, som den Gang (man i 50erne eller 60erne forhandlede om Skudsmaalets Ophævelse, hvorefter Husbonderne ikke skulde have Adgang til at skrive i Skudsmaalsbogen. I mange Aar havde man Gang efter Gang Forslaget fremme, inden det lykkedes at faa denne lille Reform gennemført. Det foreliggende Lovforslag indeholder saa mange gode Enkeltheder, at det, da der er tilstrækkeligt Materiale, er tilstrækkelig godt Grundlag af bygge paa, maa være muligt for Udvalgets Medlemmer, hvis de ville have Ord for at være humane og gode Mennesker, ret hurtigt at enes om denne Reform, som virkelig vil betyde noget for en Del af Befolkningen.

Alfred Christensen: Den ærede foregaaende Taler (Stauning) har ved sit omhyggelige og gode, men ogsaa noget lange Foredrag kun levnet mig en kort Tid til at fremsætte de Bemærkninger, som jeg ser mig foranlediget til at gøre. Da jeg i Gaar fra Rigsdagen kom til mit Hjem, hvor jeg har to pæne, gode og dygtige Piger, havde jeg en Samtale med dem. Jeg meddelte dem de Forhandlinger, vi for Tiden føre paa Rigsdagen, dog maa jeg sige, at det med Kørepisken omtalte jeg ikke for dem, da jeg ikke ønskede at svække det Indtryk, de i Forvejen have, at her inde føres fra alle Sider gode og pæne Forhandlinger. Men ellers meddelte jeg dem alt baade for og imod og sagde: Nu kunde jeg ønske, De vilde holde Generalforsamling i Aften angaaende Deres Ønsker med Hensyn til Tyendelov eller Arbejdslov eller ingen Lov og derefter i Morgen meddele mig Resultatet; saa lover jeg, at jeg som Ordfører for Deres Deputation skal komme frem med det i Tinget. I Formiddags spurgte jeg om Resultatet, og Resultatet var ganske enstemmigt for det første: Ingen Skudsmaalsbog. Er der mere? spurgte jeg. Ja, ingen Tyendelov. Jeg talte lidt frem og tilbage med dem, men det blev hver Gang til: Ingen Skudsmaalsbog og ingen Tyendelov.

Hvad nu Skudsmaalsbogen angaar, kunne vi let undvære den i København, da det kun er en Del og vist en ringe Del af Tjenestepigerne, som overhovedet har en Skudsmaalsbog, eller som, hvis de have den, forevise og benytte den. Den er faktisk ved at gaa af Brug og er i alt Fald for en

stor Del gaaet af Brug i København, og det finde baade Piger og Herskab sig i som en naturlig Ting.

Hvad det andet Punkt angaar: Ingen Tyendelov, ville vi meget godt her i København kunne undvære Tyendeloven. Fra min snart 30-aarige Sagførerpraksis kan jeg i alt Fald ikke i Øjeblikket mindes et eneste Tilfælde, hvor Husbonder have faaet nogen særlig Ret overfor Tyendet i Henhold til Tyendeloven, men jeg kan mindes mangfoldige Gange, hvor Tyendet gennem Tyendeloven har faaet Beskyttelse og Ret overfor en urimelig Husbond; men naar de ere gode paa begge Sider, kan den undværes. Jeg vil sige: Skulde det komme dertil, at vi helt ophævede Tyendeloven, og det efter nogen Tids Forløb viste sig nødvendigt atter at lovgive paa dette Omraade, hvad jeg tror vilde blive nødvendigt særlig af Hensyn til Tyendets Beskyttelse, ville vi imidlertid sikkert have faaet en saadan Sammenslutning fra Tyendets Side, at vi ogsaa kendte deres Ønsker, og at de selv kendte dem i Bund og Grund, og at deres Ønsker vare vel motiverede, og vi vilde faa et Grundlag for Tyendelovgivning, der bør baseres paa de Ønsker, som ere til Stede hos de Folk, der skulle beskyttes derigennem. At den tillige skulde indeholde Bestemmelser om, at en Kontrakt er ukrænkelig, og at et Ord er et Ord, og en Mand er en Mand, anser jeg for en given Ting — lige Pligt og Rettighed paa begge Sider; men det ligger ikke for i Øjeblikket. Jeg ser imidlertid godt, at hvis vi efterkomme mine Pigers Ønsker, hvad Tinget selvfølgelig efter den Beskrivelse, jeg har givet af dem, paa Forhaand maatte være særlig stemt for, vilde vi atter komme tilbage til Sagen og lovgive om disse Emner. Men naar vi i Fremtiden give os til at lovgive paa dette Omraade, er der en Høflighedsakt, vi burde opfylde. Ligesom vi have en Lov for Landarbejdere, have vi en Lov for Fabrikarbejdere, og vi kunde uden at skade nogen vise vort Tyende den Høflighed at kalde den Lovgivning, som angaar dem, Lovgivning for Husarbejdere, thi der er mange i Tyendeklassen, der føle, at naar de kaldes for Tyende, er det en ganske unødvendig og i Tidernes Løb nedarvet ringagtende Betegnelse, der ikke stiller dem i Klasse med andre Arbejdere, og kunne vi gøre dem en Villighed i den Retning, synes jeg, at Høflighed ikke blot ingen Penge koster, men ogsaa er hver Mands og hver Kvindes Pligt.

Jeg skal ikke trævle de enkelte Paragraffer op, men kun sætte Fingeren paa nogle enkelte Punkter, hvor jeg synes, der